

7 Δεκεμβρίου 2013

Βίος του Χριστομίμητου π. Ιγνατίου Λαμπροπούλου (1814-1869)

/ [Γενικά Θέματα](#)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

ΞΗΡΟΚΑΡΥΤΑΙΝΑΣ ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ 2014

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΙΓΝΑΤΙΟΝ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΝ

ΤΟΝ ΓΟΡΤΥΝΙΟΝ ΧΡΙΣΤΟΜΙΜΗΤΟΝ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΝ,

ΤΟΝ ΜΕΓΑΣΠΗΛΑΙΩΤΗΝ (1814-1869)

Ευλογίας Προοίμιον του αρχιμ. Νεκταρίου π'' Ν. Πέττα

Πολλάς τας χάριτας ανομολογώ τω Σεβασμιωτάτω Μητροπολίτη Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως κ.κ. Ιερεμία, ανδρί έπλεω πάσης χριστιανικής αρετής, φιλομονάχω τε και φιλαγίω, όστις ευγενώς και προθύμως παρέσχεν εις την ταπεινότητά μου την άδειαν προς έκδοσιν του παρόντος Εορτολογίου.

Ευχαριστίαι ακόμη οφείλονται και εις την ερίτιμον καθηγήτριαν κ. Μαρίαν Μαντουβάλου δια το Προλογικόν αυτής σημείωμα.

Το Εορτολόγιον ανατίθεται εις την άληστον μνήμην του αιμνήστου πατρός μου ιερέως Νικολάου Α. Πέττα εις μνημόσυνον αιώνιον δικαίων.

αρχιμ. Νεκτάριος π'' Ν. Πέττας δ. Φ.,

αρχιερατικός επίτροπος Κοντοβάζαινας,

Τηλεομοιότυπον: 211 7703037

ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: rnektario@gmail.com

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Στο Αρχείο του αιμνήστου π. Νικολάου Α. Πέττα σώζεται και το υπ' αριθ. 69 φύλλον της Εφημερίδας «Λόγος» των Πατρών, της 2ας Αυγούστου 1869, που περιλαμβάνει νεκρολογία του τότε Ιεροδιακόνου, Μεγασπηλαιώτη Γορτυνίου Ιεροθέου Μητροπούλου, του μετέπειτα Αρχιεπισκόπου Πατρών και Ηλείας και συγγενούς του μεγάλου Μουσουργού Δημήτρη Μητροπούλου, εις τον επίσης Γορτύνιο Ιγνάτιο Λαμπρόπουλο, Μεγασπηλαιώτη Ιερομόναχο.

Η νεκρολογία αυτή είναι πλούσια σε στοιχεία και πληροφορίες όχι μόνο για το φλογερό αγωνιστή και ομολογητή της Ορθοδοξίας Ιγνάτιο Λαμπρόπουλο, ένθερμο οπαδό του Παπουλάκου, αλλά και για την ταραγμένη περίοδο της Βαυαροκρατίας, με την αποάλυψη των μεθοδεύσεων της κατά της Ορθοδοξίας. Η νεκρολογία αυτή είναι πολύτιμη και από πλευράς εκκλησιαστικής και πολιτικής ιστορίας, γιατί προσφέρει άγνωστα στοιχεία και αποκαθιστά την αλήθεια, αναιρώντας τις παραχαράξεις γύρω από το θέμα «Παπουλάκος» και τα «Παπουλακικά», και γιατί συνάμα αποκαλύπτει με γενναίο και δραστικό λόγο ο Γορτύνιος Ιερόθεος Μητρόπουλος, ποιών τις θυσίες και το αίμα διασώθηκε η Ορθοδοξία στους ύποπτους χρόνους της Οθωνοκρατίας. Υποπτους γιατί, εκτός των Βαυαρών, συνεργάτες στην αλλοτρίωση του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας ήταν και οι δήθεν «διαφωτιστές» τύπου Φαρμακίδη, καθώς και οι εντολοδόχοι των ξένων

μισιοναρίων τύπου Καίρη και Βάμβα. Η δράση όλων αυτών των μισιοναρίων - λουθηροκαλβίνων - ανακόπηκε από τις ανυποχώρητες και γενναίες δραστηριότητες ανθρώπων, όπως ο νεκρολογούμενος Ιγνάτιος Λαμπρόπουλος, ο αγιασμένος Παπουλάκος, ο συντονιστής αυτών, Κοσμάς Φλαμιάτος και τόσοι άλλοι, που σύμμαχο και προστάτη στους αγώνες τους είχαν όλο τον Ελληνικό Λαό, και κυρίως της Πελοποννήσου, όπου και κατά κύριο λόγο έδρασαν.

Ο Ιγνάτιος Λαμπρόπουλος και οι συναγωνιστές του είχαν ως μοναδικό τίτλο τη φλογερή αγάπη τους για το Χριστό. Αρνήθηκαν τους κοσμικούς, τιμητικούς τίτλους και έγιναν παρανάλωμα της Πίστης τους. Αγία η μνήμη τους. Ας μας προστατεύουν και σήμερα, στους χρόνους της ανανεωμένης Βαυαροκρατίας - Ευρωκρατίας και δόλιας Παγκοσμιοποίησης.

Οφείλονται ιδιαίτερα συγχαρητήρια στην Ιερά Μητρόπολη Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως, στον Ιερό Ναό μας Τ. Προδρόμου Ξηροκαρύταινας, που ανήκει στην Αρχιερατική Περιφέρεια Κοντοβάζαινας, και όλως ιδιαιτέρως στον Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη π. Νεκτάριο Ν. Πέττα, διδάκτορα Φιλοσοφίας που με το Εορτολόγιο του 2014, δημοσιοποιεί αυτό το πολύτιμο κείμενο, και το εκτυπώνει στην μνήμη του αείμνηστου π. Νικολάου Α. Πέττα, ο οποίος το διέσωσε στο Αρχείο του.

Μαρία Μαντουβάλου

δ. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

της Φιλοσοφικής Σχολής του Παν. Αθηνών.

Νεκρολογία εις τον ομολογητήν γορτύνιον

Ιγνάτιον Λαμπρόπουλον, τον χριστομίμητον Ιερομόναχον.

«Μακάριος, ον εξελέξω και προσελάβου•

κατασκηνώσει εν ταις αυλαίς σου»

(Ψαλμ. 64. 5).

Κατά την 22αν προς την 23ην του παρελθόντος Ιουνίου η ιερά του Μεγάλου

Σπηλαίου Μονή επενθηφόρησε δια την στέρησιν ενός των πεφιλημένων αυτής τέκνων, του Ιερομονάχου Ιγνατίου Λαμπροπούλου προς Κύριον μεταστάντος. Άπασα η εν Χριστώ αδελφότης βαρέως έφερε τον αποχωρισμόν του εναρέτου τούτου αδελφού και πνευματικού πατρός πολλών πνευματικών τέκνων, πολύ δε μάλλον επηύξησε την κατά Χριστόν λύπην η πρόωρος στέρησις του ωφελίμου τούτου ανδρός εις τε την Μονήν και εν γένει εις την Εκκλησίαν, διότι εγένετο ο αοίδιμος το ζων παράδειγμα της αρετής εν τε λόγοις εν τε έργοις. Και ου μόνον τοις συναδέλφοις και συμμονασταίς ο αποχωρισμός του Ιγνατίου κατέστησεν επαισητήν την λύπην, αλλά και πάσι τοις ειδόσιν αυτόν και όπως δήποτε πνευματικώς παρ' αυτού ευεργετηθείσι• διότι ο Λαμπρόπουλος φερωνύμως εγένετο λαμπρός και κατέστη γνωστός εν απάση τη Ελλάδι δια τε των πνευματικών αυτού διδασκαλιών και των άλλων αποστολικών αυτού έργων. Εν τοις μάλιστα δε κατελύπησε και εμέ τον ελάχιστον πνευματικόν αυτού υιόν και συνάδελφον και συμπατριώτην, όστις κατά καθήκον ιερόν προσέρχομαι μετ' ευλαβείας, ίνα ράνω την ιεράν αυτού μνήμην θερμοίς δάκρυσιν και θέσω επί της σεπτής αυτού κεφαλής μικρόν στέφανον πλέξας εκ των της αρετής και ευσεβείας ευόσμων ανθέων, συλλέγων, ει που ταύτα ανεύρω περιερχόμενος τον λειμώννα του αποστολικού αυτού βίου. Αλλ' ίνα τον μικρόν τούτον της αρετής στέφανον και τοις άλλοις του Ιγνατίου θαυμασταίς λαμπρόν και άμα προσήκοντα αυτώ τούτον επιδείξωμεν, φέρε πρώτον ίδωμεν, όπως πλέξαι τούτον μέλλομεν.

Οι άνθρωποι του αιώνος τούτου, προκειμένου περί συντάξεως επιταφίων λόγων και εγκωμίων των τεθνεώτων, αποβλέπουσιν ιδίως εις την δόξαν των ανθρώπων και εις τας δημοσίους θέσεις και αξιώματα, εις ας ούτοι υψώθησαν, και, ούτως ειπείν, εγκωμιάζουσι και γεραίρουσι τα αξιώματα πλέκοντες Δημοσθενείους στεφάνους, ουδαμώς εξετάζοντες αν οι έπαινοι και οι στέφανοι ανήκωσι και αρμόζωσι τοις εγκωμιαζόμενοις και αν κατά Χριστόν εις χριστιανούς απαγγέλλωνται. Ημείς δε μέτρον τον θείον λόγον έχοντες ουχ ούτω φρονούμεν, ουδέ υπό τοιούτων αρχών αρχόμεθα, αλλά παν τουναντίον ποιούμεν και εν τοιαύταις περιστάσεσιν άλλως βαδίζομεν. Εξετάζομεν δηλονότι αν αυτοί καθ' εαυτούς οι εγκωμιαζόμενοί εισιν άξιοι των τοιούτων επαίνων, κατασταθέντες αρεστοί και μακάριοι ενώπιον του Θεού δια των ευαγγελικών έργων και της αρετής, χωρίς να λαμβάνωμεν υπ' όψιν αν οι τοιούτοι ανέβησαν εις την υψηλήν θέσιν του αρχιερέως, του βασιλέως, του υπουργού, του βουλευτού, του καθηγητού κτλ., διότι εσμέν βεβαιοτάτοι ότι ο δίκαιος κριτής, όστις ανταποδίδωσιν εκάστω κατά τα έργα αυτού, αποβλέπει εις καθαράς καρδίας, τουτέστιν εκζητεί αν έκαστος κατέστησεν εαυτόν άξιον της τοιαύτης θέσεως, και ουχί διότι ανήλθεν επί της υψηλής έδρας τη συνδρομή των αρχόντων του κόσμου τούτου και περιεβλήθη τα εύφημα ονόματα. Εν άλλαις λέξεσιν, ο άγιος Θεός στεφανοί και τίθησιν εν ταις αγίαις αυτού αυλαίς έκαστον κατά τα έργα αυτού, αδιάφορον αν

ανήλθεν η ουχί εις την δείνα η δείνα θέσιν, και όσον μεν τούτον βραβεύει, τόσον εκείνον καταδικάζει, τον αφ' εαυτού και υπό των αρχόντων του κόσμου αναξίως προβιβαζόμενον. Εκ τιοιούτης λοιπόν αρχής ορμώμενοι και τιοιούτα προοιμιασάμενοι, επιχειρήσωμεν ήδη την έκθεσιν του βίου του εν ταις ημέραις ημών διαπρέψαντος εν ιερομονάχοις Ιγνατίου Λαμπροπούλου, ίνα εξ αυτού ίδωμεν και πληροφορηθώμεν ει εγένετο ο ανήρ εναντίον Κυρίου μακάριος και εξελέξατο αυτόν ο Κύριος και παρ' εαυτώ προσελάβετο, όπως κατασκηνώση εν ταις αυλαίς του Θεού ταις ουρανίαις, ήτοι εν ταις μοναίς των δικαίων, διότι εκ του καρπού το δένδρον γινώσκειται, και επομένως προσφέρωμεν αυτώ τον οφειλόμενον της αρετής στέφανον.

«Εγκωμιαζόμενου δικαίου ευφρανθήσονται λαοί».

Μία των κωμών της ενδόξου Γορτυνίας υπήρξεν η γενέτειρα του αιιδίμου ανδρός και η θρέψασα αυτόν μέχρι του 12 έτους της ηλικίας αυτού. Γεννηθείς κατά το 1814 εν Βρωμοσέλα Μεγαλοπόλεως και ανατραφείς παρά γονέων ευσεβών και εναρέτων εδιδάχθη εκεί τα ιερά γράμματα τα δυνάμενα σοφίσει εις σωτηρίαν δια πίστεως της εν Χριστώ Ιησού, κατά δε το 1826 προσεκληθή παρά του θείου αυτού Χατζή Γαβριήλ ιερομονάχου και μετέβη εις την ιεράν του Μεγάλου Σπηλαίου Μονήν, ένθα παρεδόθη εις πάσαν πνευματικήν υπακοήν, δεικνύων ευθύς εξ αρχής οίος έμελλε γενέσθαι κατά προκοπήν της αρετής, διο και ευλόγως ετιμάτο παρά των συναδέλφων ο μέλλων υπερβαλλόντως τιμήσαι την πνευματικήν αυτού μητέρα, την Μονήν. Ο δε θείος αυτού Γαβριήλ, βλέπων τον ζήλον, την υπακοήν και την ευφυΐαν του νέου τούτου δοκίμου, παρέδωκεν ίνα εκπαιδευθή και την θύραθεν σοφίαν, ήτις κατά τον μέγαν Βασίλειον φέρει εις τον χριστιανόν κόσμον, καθάπερ το καρποφόρον δένδρον κοσμεΐται περικυ- κλούμενον υπό αιθαλών φύλλων. Ακούσας ουν ο Ιγνάτιος τα εν τη Μονή παραδιδόμενα τότε ελληνικά μαθήματα, μετέβη έπειτα και εις το εν Καλάμαις Σχολαρχεί-ον, διαμένοντος του θείου και γέροντός του εν τινι αυτόθι μετοχίω της Μονής. Ο σεμνοπρεπής, αυτού βίου εν Καλάμαις μαθητεύοντος επέσυρε τον σεβασμόν πάντων των εκεί φιλοχρίστων και έλεγον ότι όντως ο νέος ούτος κληρικός μέλλει να τιμήση τον μοναχικόν βίον και την Μονήν αυτού. Όθεν, περάνας ευαρέστως τα εκεί σχολαρχιακά μαθήματα, επανήλθεν εις την Μονήν και χειροτονεΐται το 25ον έτος της ηλικίας αυτού ιεροδιάκονος και λειτουργεί ευαρέστως τω Θεώ. Ακολούθως επεθύμησεν ίνα ακούση έτι επί εν έτος τα σχολαρχιακά μαθήματα και μετέβη προς τούτο εις το εν Αιγίω σχολαρχείον και ο Ιγνάτιος δια της μεγάλης επιμελείας και ευφυΐας αυτού κατέστη εντριβής και εξέμαθεν ακριβέστατα τον Έλληνα λόγον γενόμενος δυνατός εις το εννοείν τους Έλληνας Συγγραφείς και τους Πατέρας της Εκκλησίας. Επομένως χειροτονεΐται και ιερεύς και προσφέρει αξίως την αναίμακτον θυσίαν• τύπος γενόμενος εν λόγω, εν αναστροφή, εν αγάπη, εν

πνεύματι, εν πίστει, εν αγνεΐα. Κατά την εποχήν ταύτην θεία ευδοκία παραγίνεται εν τη μονή του Μεγάλου Σπηλαίου ο κλεινός διδάσκαλος Κοσμάς ο Φλαμιάτος, εκ της ευάνδρου Κεφαλληνίας το γένος έλκων, ανήρ όλως ένθερμος, πεπληρωμένος θείου ζήλου και αφιερωμένος εις το Ευαγγέλιον της χάριτος καταγγέλλων την επιβουλήν της πίστεως του Ελληνικού έθνους την γενομένην κατά την εποχήν εκείνην εν τε τη Επτανήσω και τη ελευθέρα Ελλάδι παρά διαφόρων εταιριών. Τον άνδρα τούτον πλησιάσασα η διψώσα την δόξαν της ορθοδόξου εκκλησίας και του ελληνικού έθνους ψυχή του Ιγνατίου εμυήθη κατά βάθος την γενομένην επιβουλήν κατά της ορθοδοξίας• και δη θείω ζήλω πτερωθείς ο αοίδιμος αφιερώθη όλως εις την διακονίαν του θείου Λόγου και, εγκαταλιπών την περαιτέρω θύραθεν σοφίαν, παρεδόθη καθόλου εις την μελέτην και επίγνωσιν της θείας Γραφής, εξ ης ηδύνατο να αρύηται θεία βέλη εις αντίκρουσιν και άμυναν των επιβουλών. Συνάμα δε ο θείος ανήρ περιβάλλεται και δια του αγγελικού σχήματος του καλουμένου μεγαλοσχήμου. Ενταύθα παρακολουθεί τον θεοφόρον Ιγνάτιον πάσα η χορεία των θείων αρετών, προεξαρχούσης της προς τον Θεόν και τον πλησίον αγαπης εν η πάντες οι νόμοι και οι προφήται κρέμανται, μετ' αυτής παρακολουθεί η προσευχή, η αγρυπνία και η νηστεία, τα τρία ουράνια και ισχυρά όπλα του μοναχού• είτα η ακτημοσύνη, η ελεημοσύνη, η πραότης, η καθαρότης της καρδιάς, και πάσαι αι λοιπαί αρεταί• η σφραγίς δε πάντων τούτων ο θείος ζήλος υπέρ της δόξης του Θεού κατά το ζήλον εζήλωσα Θεώ τω Παντοκράτορι. Ούτω περιφρουρήσας εαυτόν ο μακάριος και γενόμενος όντως το άλας της γης, ηθέλησε κατά την θείαν εντολήν ίνα λάμψη το φως αυτού έμπροσθεν των ανθρώπων, όπως ιδωσι τα καλά έργα και δοξάσωσι τον Πατέρα ημών τον εν τοις ουρανοίς.

Και δη ο νέος ούτος απόστολος κατά το 1852, αισθανθείς εν τοις μυχοίς της εαυτού καρδιάς θείαν φωνήν προσκαλούσαν αυτόν ίνα εξέλθη εις το κήρυγμα του Ευαγγελίου της Ειρήνης, όπως κηρύξη και στηρίξη τους απλουστέρους εν τη πίστει, καθ' ην εποχήν η Εκκλησία της Ελλάδος εστερείτο Ιεροκηρύκων και Διδασκάλων, και αυτοί έτι οι αρχιερείς είχαν εκλείψει κατά ταύτην την εποχήν, μόλις επιζώντες εκ των αρχαίων λειψάνων του 1821 τρεις η τέσσαρες καθ' όλον το κράτος, αλλά και ούτοι έμενον εν Αθήναις ως μέλη της Ιεράς Συνόδου, ώστε εν ταις επαρχίαις επεκράτει ισχυρός λιμός του θείου Λόγου, και αι προπαγάνδαι της Δύσεως εισεχώρουν ως λύκοι βαρείς και εις την απλήν του χωρικού καλύβην απροφύλακτον ούσαν υπό πνευματικού ποιμένος. Εν τοιαύτη λοιπόν εποχή ο Ιγνάτιος προσκαλείται υπό του υψηλού καθήκοντος και εξέρχεται εις το κήρυγμα ίνα, το καθ' αυτόν, πληρώση το κενόν τούτο. «Δεύρο αποστελώ σε, είπεν αυτώ το Πνεύμα το άγιον, και δώσω σοι εντολάς, νόμον ζωής και επιστήμης, διδάξαι τον Ιακώβ και φωτίσαι τον Ισραήλ». Όθεν κατά πρώτον πορεύεται ο αληθής ούτος διάκονος κατά παράκλησιν πολλών αδελφών εις τας κώμας και χωρία της ίδιας αυτού πατρίδος της Γορτυνίας, ένθα περιερχόμενος εστήριζε τους πιστούς

διδάσκων ίνα μένωσι στερεοί εν τη πίστει των πατέρων ημών, ήτις εδόξασε και δοξάσει το Ελληνικόν έθνος, και ούτως επότιζε τους πιστούς το άδολον γάλα της μητρός ημών Εκκλησίας. Αλλ' ο Ιγνάτιος δεν ηρκείτο μόνον εις την προφορικήν διδασκαλίαν, αλλά, τον ομώνυμον αυτού θεοφόρον άγιον Ιγνάτιον μιμούμενος, έγγραφε πάντοτε υπομιμνήσκων τα διδασκόμενα. Ενταύθα περιεχύθη πανταχού η φήμη του νέου τούτου κήρυκος και πλείστοι προσήρχοντο εις ακρόασιν των θείων αυτού διδασκαλιών εξομολογούμενοι τας εαυτών αμαρτίας και επιστρέφοντες εκ πλάνης οδού αυτών. Αλλά πάντες οι θέλοντες ευσεβώς ζην εν Χριστώ διωχθήσονται, και έπρεπε να επισφραγισθή η αλήθεια της διδασκαλίας αυτού συνάδουσα προς τα θεία λόγια του θεανθρώπου διδασκάλου: «Ει εμέ εδίωξαν και υμάς διώξουσιν• και εν τούτω γνώσονται ότι εμοί μαθηταί εστε». Και ιδού εν ταις ημέραις εκείναις διεγείρεται μέγας σάλος κατά των κηρύκων της πίστεως!

Ο μοναχός Χριστοφόρος, ο κοινώς επικαλούμενος παρά των πιστών Παπουλάκος, είχε διεγείρει την προσοχήν πάντων δια τον μέγαν σεβασμόν, ον εφείλκυσεν εκ της ευαγγελικής αυτού διδασκαλίας• η δε τότε κυβέρνησις του Όθωνος υποπτευθείσα υπό του απλού μεν, αλλά πλήρους θείου ζήλου υπέρ της σωτηρίας των πιστών, μοναχού Χριστοφόρου, του ηθικοποιούντος τον λαόν της Ελλάδος, εχάλκευσε κατ' αυτού το ψεύδος της επαράτου συκοφαντίας, ότι δήθεν ο Παπουλάκος έχων εταιρίαν, ης αρχηγός Κοσμάς ο Φλαμιάτος, υποσκάπτει τα θεμέλια του θρόνου, διο και εκίνησε πόλεμον κατ' αυτού θέσασα εις κίνησιν στρατούς και στόλους. Ιδού ασύνετος Οθώνειος κυβέρνησις! Ο ευαγγελικός Παπουλάκος ηδύνατο ν' αναπληρώση χιλιάδας στρατού και πολλά τμήματα αστυνομίας, και ν' απαλλάξη ούτω το δημόσιον ταμείον από πολλά εκατομμύρια, αλλά που φρόνησις; Εάν σήμερον η κυβέρνησις μας είχεν ένα η δύο παπουλάκους απλουστάτους τον τρόπον και τα ήθη, ηδύνατο τάχιστα να εξαλείψη την σήμερον καταμαστιζουσαν το έθνος ληστείαν• περί τούτου ας μαρτυρήσωσι πάντες οι ειδότες τον Ευαγγελικόν Χριστοφόρον. Εις τούτον ουν τον σάλον του διωγμού ερρίφθη και ο ημέτερος Ιγνάτιος, καθ' ην εποχήν ευηγγελίζετο τω λαώ τα θεία ρήματα, θεωρηθείς και ούτος εις των μάλα οπαδών της εταιρίας του Χριστοφόρου και Φλαμιάτου. Και δη ο Ιγνάτιος την Κυριακήν της Πεντηκοστής διδάσκων συλλαμβάνεται εν τω χωρίω Βερβύτζη της Γορτυνίας παρά του εκείσε σταθμεύοντος ενωμοτάρχου, και παρά δύο δημάρχων εχόντων ένταλμα συλλήψεως και απάγεται εις τον στρατώννα. Ο δε λαός των πέριξ χωρίων αγανακτήσας κατά των δημάρχων ηθέλησε να ελευθερώση τον θείον διδάσκαλόν του, πλην ο του Χριστού μιμητής ιερομόναχος δια της διδασκαλίας αυτού καθησύχασε τον ευσεβή λαόν, ειπών ν' απέχη της θορυβώδους αιτήσεως. Την δε επομένην, συνοδευόμενος υπό στρατιωτικής δυνάμεως, εν νυκτί δι' αβάτων οδών και ερήμων ανθρώπων φέρεται εις Τρίπολιν και ρίπτεται εις τον στρατώννα ο Χριστομίμητος Ιερομόναχος, και ανακρίνεται υπό του εισαγγελέως. Την δε επιούσαν συνοδεύεται υπό του υπομοιράρχου και φέρεται εις Ναύπλιον, και

αύθις κρατείται εις τον στρατώννα και ανακρίνεται• εκείθεν φέρεται εις Κόρινθον και κρατείται εντός του φρουρίου• γενομένης και εκεί ανακρίσεως αποφασίζεται να μεταχθή εις Αίγιον• ιδού τα μαρτυρικά άθλα του Ιγνατίου υπέρ της πίστεως. Σημειωτέον δ' ότι καθ' όλην ταύτην την οδοιπορίαν ο Ιγνάτιος διήρχετο εν νυκτί κακουχούμενος και προπηλακιζόμενος υπό των στρατιωτών, ουδέν άλλο έχων παρήγορον ειμή την ρήσιν του Θεανθρώπου διδασκάλου «Μακάριοί εστε, όταν ονειδίσωσιν υμάς και διώξωσι, και είπωσι παν πονηρόν ρήμα καθ' υμών ψευδόμενοι ένεκεν εμού. Χαίρετε και αγαλλιιάσθε, ότι ο μισθός υμών πολύς εν τοις ουρανοίς»• δι' ης ευφραίνεται η αδαμάντινος αυτού ψυχή και γηθοσύτως έψαλλε: «τα κατά πόλιν δεσμά και τας θλίψεις σου, τις διηγήσεται ένδοξε Απόστολε Παύλε;». Εκ του Αιγίου μεταμφιέζεται ο Ιγνάτιος, ίνα η άγνωστος, και φέρεται εις Πάτρας. Εκείθεν συνοδευθείς υπό κακοήθων χωροφυλάκων ανάγεται εις Καλάβρυτα και, τέλος, εις Μέγα Σπήλαιον, ένθα εκρατούντο πολλοί φιλόχριστοι κληρικοί τε και λαϊκοί και ήτο το γενικόν ανακριτήριο. Εκεί είχε κατασχεθή πάσα η αλληλογραφία αυτού, ην προ 10 ετών εκράτει μετά του διδασκάλου Φλαμιάτου. Όθεν γενομένης και ενταύθα της ανακρίσεως αποφασίζεται παρά των παρανόμων δικαστών και φέρεται αύθις ο Ιγνάτιος εις το εν Πάτραις δεσμωτήριο και ρίπτεται εν ταις φυλακαίς, εντός των οποίων εύρε τον αείμνηστον Κοσμάν Φλαμιάτον και πολλούς άλλους αναξιπαθούντας κληρικούς και λαϊκούς. Ενταύθα το φρούριον των Πατρών κατέστη ευκτήριος οίκος και διδασκαλείον αρετής. Πάντες οι εν αυτώ φιλόχριστοι, οι υπέρ της αληθείας πάσχοντες, διήρχοντο τον χρόνον αυτών μετά νηστείας και αγρυπνίας προσευχόμενοι το πλείστον της νυκτός, δοξολογούντες τον Κύριον ότι εγένοντο συγκοινωνοί των παθημάτων αυτού• δεν έπαυον δ' άμα και της διδασκαλίας, νουθετούντες τους προσερχομένους εις επίσκεψιν αυτών, διο και ετιμώντο και εσέβοντο παρά τε των δεσμοφυλάκων παρά τε πολλών υπαλλήλων και παρ' όλων των φιλοχρίστων πολιτών, οίτινες έβλεπον τους αθλητάς αδίκως πάσχοντας και εμακάριζον αυτούς• ιδού βασιλεία του Όθωνος! αλλ' ως έπραξε και έλαβεν.

Μετά παρέλευσιν δε τριών μηνών παραδόντος το πνεύμα εις χείρας Θεού του μακαρίου Κοσμά, εδόθη η άδεια και εξήλθον των φυλακών πάντες οι συμπάσχοντες, εν οίς και ο αοίδιμος Ιγνάτιος, και επανήλθεν εις την Μονήν του, το Μέγα Σπήλαιον, την 12ην Ιουλίου 1852, ένθα τω ενετάλθη όπως μη εξέρχηται της Μονής. Αλλ' ούτος εν πάσι τούτοις έχαιρεν ευχαριστών τω Θεώ, τω καταξιώσαντι παθείν υπέρ της δόξης αυτού, και εν τη Μονή ήδη μένων δεν έπαυε του θείου έργου, καθόσον ηδύνατο, διότι «ο λόγος του Θεού ου δέδεται»• ήνοιξεν εκεί σχολείον διδασκαλίας διδάσκων τον λόγον του Θεού και εξομολογών πάντας τους εις την Μονήν προσερχομένους προσκυνητάς, και ου παύων δ' άμα γράφων προς πάντας τους φιλοχρίστους και παρέχων αυτοίς σωτήρια διδάγματα, αναμιμνήσκων αυτούς αναζωπυρείν το χάρισμα του Θεού. Τούτον τον τρόπον μετερχόμενος ο

αγαθός ανήρ από της εποχής ταύτης μέχρι της εξώσεως του Όθωνος κατέστη σχεδόν κοινός διδάσκαλος και πνευματικός, και ουδείς ήτον όστις να μη εγίνωσκε τον Ιγνάτιον είτε εξ ακοής, είτε και εκ προσωπικής γνωριμίας. Πάντες όσοι ήρχοντο εις την Μονήν του Μεγάλου Σπηλαίου είτε πλούσιοι και πένητες, είτε υπάλληλοι και ιδιώται, τον Ιγνάτιον εζήτουν και πας, όστις είχεν απορίαν τινά, προς τον Ιγνάτιον κατέφευγεν, θεωρούντες αυτόν ως κορωνίδα των κληρικών, και όντως ο αοίδιμος ιερομόναχος ανέτειλεν εν τη Εκκλησία του Χριστού ως αστήρ εωθινός εν μέσω νεφέλης και ως Ήλιος εκλάμπων επί ναόν ύψιστον. Εις τούτο συμμαρτυρούσι μοι πάντες οι τον Ιγνάτιον ειδότες.

Μετά δε την έξωσιν του Όθωνος έσχε πάσαν ελευθερίαν και περιήρχετο ακωλύτως πάσας τας πόλεις και χωρία της Πελοποννήσου διδάσκων επ' εκκλησίας και εξομολογών. Εσχάτως δε κατά το παρελθόν έτος είχε μεταβή και εις την Επτάνησον, ένθα διέτριψε καθ' όλον το θέρος, το πλείστον διαμένων εν Κεφαλληνία, διδάσκων τη αδεία του αυτόθι Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου καθ' όλας τας εκκλησίας της νήσου, όπου καγώ ευρεθείς τότε εκεί ήκουσα αυτού ομιλούντος επ' άμβωνος περί πίστεως εν Αργοστολίω τη 6η Αυγούστου εν τω ναώ της Μεταμορφώσεως.

Ο Ιγνάτιος κατά το διάστημα τούτο, από του 1862 μέχρι του 1869, δεν διέμενεν εντός της Μονής ειμή τρεις η τέσσαρας μήνας του έτους, το δε επίλοιπον του χρόνου διέμενεν εντός της κοινωνίας, παρέχων αυτή πάσαν πνευματικήν ωφέλειαν, διδάσκων, εξομολογών, στηρίζων, παραμυθών, ελέγχων, επιτιμών, παρακαλών εν πάση μακροθυμία και διδαχή, τοις πάσι τα πάντα γενόμενος, ίνα πάντας κερδήση, έργον ποιών Ευαγγελιστού, την διακονοίαν πληροφορών. Ούτω πολιτευόμενος, κατέστη το όνομά του κοινόν ανά πάσαν την Ελλάδα, και ου την τυχούσαν τιμήν απελάμβανε παρ' όλων των τάξεων της κοινωνίας. Εγένετο δε έτι μάλλον γνωστός και εις την τάξιν των λογίων δια τας διαφόρους εν τω τύπω πραγματείας αυτού, ας εξέθετο, πολλάκις την Εκκλησίαν και το έθνος αποβλεπούσας• διότι ο επιμελέστατος και ευφυέστατος ούτος κληρικός δια της συνεχούς αυτού μελέτης των θείων Γραφών κατέστη εμπειρότατος θεολόγος και τεχνικώτατος ελληνιστής• διο και εκτιμώντες την αξίαν αυτού πολλοί των Σεβ. αρχιερέων προύτειναν αυτώ πολλάκις και παρεκίνησαν όπως δεχθή την αρχιερωσύνην, ίνα ούτω κατασταθή έτι ωφελιμώτερος τη κοινωνία• αλλ' ο Ιγνάτιος πάντοτε απέφευγε το τοιούτον, βλέπων αφ' ενός ότι αι σωματικάί του δυνάμεις οσημέραι εξησθένουν και αφ' ετέρου συναισθανόμενος ότι, ως έχουσι τα πράγματα σήμερα εν τε τη Εκκλησία και τη Πολιτεία, καθίσταται σχεδόν αδύνατον να εκπληρώση τις ακριβώς το καθήκόν του, ενώ ούτω μένων και εργαζόμενος εν τω αμπελώνι του Χριστού, είχε συνείδησιν ότι εξεπλήρου κάλλιον το ιερόν αυτού καθήκον• και ούτως αναπαυόμενος έλεγε καθ' εαυτόν: «αρκεί εγώ

να είμαι αρεστός ενώπιον του Θεού και αρχιερέυς παρ' αυτού λογισθήσομαι».

Αλλ' η Εκκλησία, αναγνωρίζουσα την αξίαν και αρετήν του ανδρός, εφρόντιζεν ίνα τον Ιγνάτιον κοινωφελέστερον καταστήση• και δη το 1865 επρότεινεν αυτόν ιεροκήρυκα του νομού Λακωνίας και η κυβέρνησις ενέκρινε την πρότασιν ταύτην, αλλά και αύθις ο Ιγνάτιος παραιτείται δια τους αυτούς λόγους. Πάλιν αυ η Ιερά Σύνοδος προτείνει αυτόν υποψήφιον εις την αγιωτάτην επισκοπήν Τριφυλίας, πλην ο Ιγνάτιος δεν παρεκκλίνει των αρχών του.

Τέλος, ως εκ των πολλών αγώνων, ους καθ' ημέραν υπέφερεν, ίνα καταστήση εαυτόν άξιον εργάτην του αμπελώνος του Χριστού, ως εκ των πολλών κόπων, ους υπέστη ανενδότως εργαζόμενος, νηστεύων, αγρυπνών, προσευχόμενος και, κατά Παύλον ειπείν, «ταλαιπωρών το εαυτού σώμα και δουλαγωγών, μήπως άλλοις κηρύξας αυτός αδόκιμος γένηται». Ως εκ τούτων, λέγω, έπαθε κατά την υγείαν προσβληθείς προ δύο ετών υπό νευρικού πυρετού, όστις επέφερεν αυτώ την αποχαλάρωσιν του εσωτερικού οργανισμού και τελευταίον την ατροφίαν. Ούτως έχοντος του Ιγνατίου, συνεβούλευσαν αυτώ οι ιατροί ίνα μεταβή εις Κερπινήν των Καλαβρύτων, δύο περίπου ώρας μακράν της Μονής κειμένην, ένθα και μετέβη. Εν τη πόλει ταύτη παραμένων, ης οι φιλόχριστοι πολίται ετίμων αυτόν και εσέβοντο ως άγγελον Θεού, έγνω ότι μετ' ολίγον απέρχεται προς Κύριον• τούτο δε και προ πολλού ακόμη ησθάνετο, διο και έγραψε πολλάς επιστολάς προς πολλούς αδελφούς ασπαζόμενος και αποχαιρετών αυτούς, λέγων ότι του λοιπού θα συναντηθώσιν εν τη άνω Ιερουσαλήμ. Επί τω ακούσματι τούτω πολλοί εκ των πνευματικών αυτού τέκνων και αδελφών έδραμον εις επίσκεψιν αυτού, άλλοι δε μη δυνάμενοι να μεταβώσιν έγραψαν αυτώ επιστολάς, εκφράζοντες την λύπην των, διότι εγκαταλείπει αυτούς, και ζητούντες τας αγίας του ευχάς. Αυτός δε αδυνατών πλέον ως εκ της παντελούς ατροφίας να γράψη, ηύχετο και κατησπάζετο πάντας μετά ιλαράς καρδίας δια λόγου προφορικού και απεχαιρέτα. Ιδίως δε παραμυθών και στηρίζων τους ενώπιον αυτού ιστάμενους δύο μαθητάς του, Γαβριήλ (Παπανικολάου) και Ευσέβιον (Ματθόπουλον), είπεν αυτοίς τα εξής αξιομνημόνευτα λόγια: «Εγώ μεν, αδελφοί, απέρχομαι εντεύθεν παραδιδόμενος εις την δικαιοσύνην και το έλεος του Κυρίου μας, σεις δε μένετε στερεοί εις τας εντολάς του Υψίστου, και λάβετε διπλήν παρά Κυρίου χάριν• υπηρετήσατε προθύμως το συμφέρον του πλησίον, νόμον και κανόνα έχοντες τον Κύριον ημών Ιησούν Χριστόν, ου το έλεος είη εφ' υμάς. Καγώ δε θα συγκοινωνώ αοράτως μεθ' υμών και θα εύχωμαι προς Κύριον υπέρ πάντων των δούλων του Θεού. Απαιτώ δε όπως, μετά την έξοδόν μου, δημοσιευθή δια της εφημερίδος ο «Λόγος»: «Ο Ιγνάτιος αποδημών εντεύθεν προς Κύριον εύχεται και ασπάζεται πάντας όσους ποτέ εγνώρισε και έγνωσαν αυτόν και παρακαλεί αυτούς θερμώς ίνα μένωσι στερεοί εις την πίστιν των πατέρων ημών, φυλάττοντες πάσας τας εντολάς του

Κυρίου και ενθυμούμενοι αδιαλείπτως ότι εν τώδε τω βίω, πάροικοί εσμεν και παρεπίδημοι, επομένως να ζητώμεν την αληθή ημών πατρίδα την άνω Ιερουσαλήμ, χαίροντες εν Κυρίω, αεί προσευχόμενοι». Ταύτα ο αείμνηστος ενετείλατο. Ενταύθα δύναται τις σαφώς να ίδη μετά πόσης ελπίδος οι του Θεού δούλοι εκ του κόσμου τούτου απέρχονται, και ότι όντως ο Κύριος προαναγγέλλει τοις δούλοις αυτού την εαυτών έξοδον. Ούτως οίδε Κύριος δοξάζειν τους αυτόν δοξάζοντας.

Τέλος, φθάνει και η ημέρα της τελευτής: Την Κυριακήν της 22 Ιουνίου του 1869 ο Ιγνάτιος εν τη οικία του φίλου αυτού Κωνσταντίνου Ρομπότου, ιατρού, εις ην αρχήθεν είχε κατακλιθή, άγων το 55 έτος της ηλικίας του, όλως εύθυμος υπό πνευματικής χαράς αποχαιρετά πάντας και, κοινωνήσας των αχράντων μυστηρίων, ερωτά τον ιατρόν: «Εξοχώτατε, ειπέ μοι, κατά τους νόμους της ιατρικής, πότε απέρχομαι;». «Μετ' ολίγον, Πάτερ», αποκρίνεται ο ιατρός. Και ο Ιγνάτιος: «Ευχαριστώ, φίλε ιατρέ, δια την αγαθήν αγγελίαν». Είτα ζητήσας την εικόνα της Θεομήτορος και κατασπασάμενος αυτήν εν κατανύξει ψυχής κλείει ιδίαις χερσί τους οφθαλμούς του και παραδίδει περί την εσπέραν το άγιον αυτού πνεύμα εις χείρας του αγαπήσαντος αυτόν Θεού και Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, μετά τосαύτης γαλήνης, θάρρους, παρρησίας και χαράς, όσην αισθάνονται οι δίκαιοι απερχόμενοι εις την χαράν του Κυρίου των• οι δε παρεστώτες είπον αυτώ: «Άπελθε, αδελφέ, εν ειρήνη. Μακαρία η οδός, ην πορεύει σήμερα, ότι ητοιμάσθη σοι τόπος αναπαύσεως».

Μαθόντες δε οι αδελφοί της Μονής την τελευτήν αυτού, έδραμον την επιούσαν και άραντες το σώμα αυτού μετεκόμιζον εις την Μονήν, των πολιτών συνοδευόντων τον νεκρόν έως έξω της πόλεως δια την υπερβάλλουσαν αγάπην, ην προς αυτόν είχαν. Φθάσαντες δε εις την Μονήν έψαλλον εν τω καθολικώ την νεκρώσιμον ακολουθίαν, ο δε της Μονής Σ. καθηγούμενος Κ. Πορφύριος Αγγελόπουλος εξεφώνησε τον επιτάφιον εκθέτων τας αρετάς του ανδρός και παροτρύνων τους αδελφούς εις μίμησιν αυτού. Είτα, δόντες τον τελευταίον ασπασμόν, έθηκαν εν τω μνημείω, θρηνούντες τον αποχωρισμόν του πεφιλημένου αδελφού και ψάλλοντες «Μακάριος, ον εξελέξω και προσελάβου• κατασκηνώσει εν ταις αυλαίς σου».

Και τοιούτος μεν ο βίος του γενναίου ανδρός, καθόσον ηδυνήθημεν εκθέσαι, τοιαύται δε αι αρχαί αυτού. Παρεδόθη όλως εις την διακονίαν του θείου λόγου, πλήρης θείου ζήλου υπέρ του θριάμβου και της δόξης της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Κατεφρόνησε την επιβλαβή και επισφαλή δόξαν του κόσμου τούτου, ίνα ασφαλώς τύχη της αληθούς του Θεού δόξης. Δεν επεθύμησε ν' ανέλθη εις υψηλάς θέσεις καίτοι προσκαλούμενος, όπως ασφαλέστερον τύχη ου επόθει, υπόδειγμα υπολιμπάνων τοις συναδέλφοις αυτού. Διήλθε και απήλθεν εκ του δοκιμαστηρίου τούτου τόπου της αρετής, δοκιμασθείς ως χρυσός εν χωνευτηρίω και γενόμενος

ευάρεστος τω Θεώ και τελειωθείς εν ολίγω επλήρωσε χρόνους μακρούς. Ναι, αδελφοί, διήλθε και απήλθεν ο ιερομόναχος Ιγνάτιος Λαμπρόπουλος, γενόμενος λαμπρός από του βίου, λαμπρός από των έργων, εκ του καλού καρπού εφάνη αγαθόν δένδρον. Αλλά και ο λόγος τοιούτον εξήτει τον Ιγνάτιον ευρείν, και ευθύς εξ αρχής προς τούτο ωρμήθη, εξήτασεν ίδια τον βίον αυτού, τας αρχάς, τα έργα, τον σκοπόν, το αποτέλεσμα, και όντως εύρεν αυτόν ότι κατά πάντα εξετέλεσε την αποστολήν του, γενόμενος απόστολος τοις έργοις, μάρτυς τη προαιρέσει, όσιος και δίκαιος τον βίον. Συνελόντι δε ειπείν, η διαγωγή του υπήρξεν αγία, η πολιτεία του Ευαγγελική. Άρα εκ πάντων τούτων ασφαλώς έχομεν ειπείν ότι ο αφ' ημών αποχωρισθείς αδελφός εγένετο μακάριος• εξελέξατο αυτόν και παρ' εαυτώ προσελάβετο ο Κύριος, και ήδη κατασκηνεύει εν ταις αγίαις του Θεού αυλαίς, και δέεται υπέρ των ενθάδε ζων επεθύμει• προσέφερεν ενταύθα τον εαυτού οίκον προς φιλοξενίαν του Θεού, και ήδη ο Θεός φιλοξενεί αυτόν εν τη βασιλεία του• τούτο είναι μέγα προς παραμυθίαν πάντων των αδελφών και των πνευματικών τέκνων, των θλιβομένων επί τη στερήσει του αγαθού αδελφού και πατρός. Και δη και ημείς δικαιούμεθα ήδη να επιθέσωμεν επί της σεπτής αυτού κεφαλής τον πλεχθέντα στέφανον, γεγραμμένον τοις ανεξαλείπτους του Αγίου Πνεύματος λόγοις: «Μακάριος, ον εξελέξω και προσελάβου• κατασκηνώσει εν ταις αυλαίς σου», επικαλούμενοι, ίνα η αγία του ευχή στηρίζη πάντας ημάς εν τη οδώ της αρετής. Γένοιτο!

ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ιεροδιάκονος Μεγασπηλαιώτης.

(Εφημ. «Λόγος» 2 Αυγούστου 1869, αρ. φ. 69, σσ. 3-4). Αρχεϊον αιιδίμου π. Νικολάου Α. Πέττα εκ Πατρών.